

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΙΛΙΟΥ ΝΙΚΟΥ ΖΕΝΕΤΟΥ ΣΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ:
ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΒΡΕΦΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΩΝ ΜΕ
ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΔΙΑΧΥΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΣΤΟΥΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥΣ
ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΛΙΟΥ - ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΙΛΙΟΥ - 05.04.2017

Κυρίες και κύριοι,

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω θερμά που ανταποκριθήκατε στην πρόσκληση να παρευρεθείτε σε αυτήν την συνάντηση εργασίας, η οποία αφορά την ένταξη βρεφών και νηπίων με διάγνωση διάχυτων αναπτυξιακών διαταραχών στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Δήμου μας.

Είναι πολύ σημαντικό ότι παρευρίσκονται εκπρόσωποι από συναρμόδια Υπουργεία, οι οποίοι θα τοποθετηθούν επί του θέματος.

Οδηγηθήκαμε σε αυτήν την πρωτοβουλία, διότι μας απασχολεί πολύ έντονα η φυσιολογική ένταξη και ενσωμάτωση των παιδιών αυτών στο περιβάλλον των Παιδικών μας Σταθμών, προκειμένου να βοηθήσουμε τόσο τα ίδια, όσο και τις οικογένειές τους, οι οποίες αγωνιούν και έχουν ανάγκη από τη δική μας στήριξη.

Παρά τις θετικές μας προθέσεις, διαπιστώσαμε ότι το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο δεν είναι ξεκάθαρο ως προς την ομαλή ένταξή τους και την κάλυψη των πολυεπίπεδων αναγκών τους.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να εξεταστούν οι ιδιαιτερότητες αυτής της ομάδας παιδιών, τα οποία χρίζουν της ανάγκης εξατομικευμένου προγράμματος και διαρκούς παρουσίας προσώπου αναφοράς.

Το προσωπικό των Παιδικών μας Σταθμών δεν μπορεί να καλύψει τις παραπάνω ανάγκες.

Χρειάζονται εξειδικευμένες πρακτικές, γνώσεις και προσωπικό, το οποίο θα μπορεί να λειτουργεί είτε κατά τα πρότυπα της πρωτοβάθμιας* και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως για παράδειγμα, μέσω **παράλληλης στήριξης και τμήματος ένταξης**, είτε με τη δημιουργία **Δημοτικής Δομής Πρώιμης Παρέμβασης**.

Εμείς θέλουμε να βοηθήσουμε αυτά τα παιδιά να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους, να κατακτήσουν το μέγιστο των δεξιοτήτων τους και να γίνουμε μια μεγάλη αγκαλιά για τα ίδια και τις οικογένειές τους.

Πιστεύουμε στο ανθρώπινο πρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έτσι ώστε να μπορεί να λειτουργήσει ως μια διευρυμένη οικογένεια, μέσα στην οποία τα μέλη της να νιώθουν ασφάλεια, παρέχοντας τις ευκαιρίες που χρειάζονται, έτσι ώστε να αισθάνονται, αλλά και να είναι ισότιμα και δημιουργικά.

Με τη σημερινή συνάντηση, προσδοκούμε να καταλήξουμε σε γόνιμα συμπεράσματα, τα οποία θα καταθέσουμε στους αρμόδιους φορείς, διότι ένα τέτοιο σημαντικό ζήτημα δεν πρέπει να εξαρτάται από τις προθέσεις, τις γνώσεις και την κρίση της εκάστοτε Δημοτικής Αρχής, θα πρέπει να ορίζεται από ένα ξεκάθαρο νομοθετικό πλαίσιο, σύμφωνα με το οποίο θα λειτουργούν όλοι οι Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί και θα αντιμετωπίζουν τέτοιες περιπτώσεις.

Οι Δήμοι οι οποίοι έχουν την αρμοδιότητα λειτουργίας των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών, θα πρέπει να έχουν σαφείς κατευθύνσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίζουν τις περιπτώσεις παιδιών με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές.

Κάνουμε το πρώτο βήμα και εύχομαι τα πορίσματα της σημερινής συνάντησης να βρουν ανταπόκριση και να αποτελέσουν αντικείμενο μιας διευρυμένης συζήτησης, προκειμένου να οδηγηθούμε στη θεσμοθέτηση ενός πλαισίου, το οποίο να δίνει ξεκάθαρη, ουσιαστική και πρακτική λύση στο ζήτημα.

Σας ευχαριστώ.

** Οι Παιδικοί Σταθμοί δεν ανήκουν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση [Στα νηπιαγωγεία εγγράφονται δύο ηλικίες παιδιών: α) Που έχουν συμπληρώσει τα 5 έτη(νήπια), β). Που έχουν συμπληρώσει τα 4 έτη (προνήπια)]*

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο, η παράλληλη στήριξη και τα τμήματα ένταξης αφορούν την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Σημειώσεις:

Ο όρος **Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή** (Δ.Α.Δ.) χρησιμοποιείται συνώνυμα με τον όρο Διαταραχή του Φάσματος του Αυτισμού, ενώ στην πραγματικότητα είναι ευρύτερος και περιλαμβάνει, και άλλες διαταραχές εκτός από τον αυτισμό.

Η διαταραχή του φάσματος του αυτισμού περιλαμβάνει:

- Ποιοτικές δυσκολίες στη κοινωνική κατανόηση, συναλλαγή και συναισθηματική αμοιβαιότητα,
- Δυσκολίες στον τρόπο επικοινωνίας και στη γλώσσα,
- Περιορισμένο, στερεότυπο, επαναλαμβανόμενο ρεπερτόριο δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων, ενώ στη συμπεριφορά επικρατούν ιδιόρρυθμα ενδιαφέροντα και ενασχολήσεις,
- Ανομοιογενή ανάπτυξη γνωσιακών λειτουργιών.
- Συχνά ανακόλουθη επεξεργασία αισθητηριακών προσλήψεων. Οι δυσκολίες και οι περιορισμοί αυτοί, που ποικίλουν σε βαρύτητα από άτομο σε άτομο, αποτελούν χαρακτηριστικό που επηρεάζει συνολικά τη λειτουργία του.

Στις διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές περιλαμβάνονται, σύμφωνα με το ταξινομητικό εγχειρίδιο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας ICD10, τα σύνδρομα που αναφέρονται παρακάτω, ενώ δίπλα τους υπάρχουν και οι ονομασίες που κατά καιρούς χρησιμοποιήθηκαν για να υποδηλώσουν αυτά:

1. Αυτισμός της παιδικής ηλικίας : αυτιστική διαταραχή, βρεφικός αυτισμός, βρεφική ψύχωση, σύνδρομο Kanner.
2. Άτυπος αυτισμός: άτυπη ψύχωση της παιδικής ηλικίας, νοητική καθυστέρηση με αυτιστικά χαρακτηριστικά.
3. Σύνδρομο Rett
4. Άλλη αποργανωτική διαταραχή της παιδικής ηλικίας (Παιδική Αποδιοργανωτική Διαταραχή): βρεφική άνοια, αποδιοργανωτική- αποαπαρτιωτική ψύχωση, σύνδρομο Heller.
5. Διαταραχή υπερδραστηριότητας σχετιζόμενη με νοητική καθυστέρηση και στερεότυπες κινήσεις
6. Σύνδρομο Asperger : αυτιστική ψυχοπαθητική διαταραχή, σχιζοειδής διαταραχή της παιδικής ηλικίας.
7. Άλλες διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές.
8. Διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή, μη καθοριζόμενη.

Διάγνωση:

Η **έγκαιρη διάγνωση οδηγεί στην πρώιμη παρέμβαση** που βοηθά στην καλύτερη εξέλιξη του παιδιού. Η **πρώιμη παρέμβαση**, ως αποτέλεσμα της έγκαιρης διάγνωσης, **συντελεί συχνά με πολύ θετικό τρόπο στην πρόοδο των παιδιών.**

Η **έγκαιρη διάγνωση λειτουργεί προληπτικά**, εμποδίζοντας την εδραίωση πολλών ανεπιθύμητων συμπεριφορών, οι οποίες από τη στιγμή που θα εδραιωθούν αλλάζουν πολύ δύσκολα.

Τέλος, η έγκαιρη διάγνωση **δίνει τη δυνατότητα στους γονείς**, αλλά και σε όσους συναναστρέφονται με το παιδί, **να συνειδητοποιήσουν από νωρίς το πρόβλημα και να αναζητήσουν προγράμματα θεραπευτικών και εκπαιδευτικών παρεμβάσεων**, καθοδήγηση και συμβουλευτική υποστήριξη.

Στο στάδιο της διάγνωσης και αξιολόγησης, πραγματοποιείται η συστηματική και προσεκτική παρατήρηση του παιδιού. Η παρατήρηση, εάν είναι εφικτό, γίνεται σε οικείους και μη οικείους χώρους καθώς και με γνωστά και μη πρόσωπα. Με την παρατήρηση του παιδιού διαμορφώνουμε μια πιο σφαιρική αντίληψη των δυνατοτήτων και των αναγκών του. Επιπλέον, η παρατήρηση μας βοηθά να επιλέξουμε τις κατάλληλες κλίμακες αξιολόγησης, οι οποίες ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες και το επίπεδο του παιδιού.

Πόσο νωρίς όμως μπορεί να διαγνωστεί ο αυτισμός;

Η εικόνα των παιδιών με αυτισμό δε διαφέρει από αυτή των φυσιολογικών παιδιών, φαίνονται υγιή και όμορφα. **Οι γονείς αναφέρουν συνήθως ότι άρχισαν να ανησυχούν γύρω στο δεύτερο και πριν το τρίτο έτος της ηλικίας των παιδιών τους.**

Σημάδια που τους έκαναν να ανησυχούν μπορεί να είναι η έλλειψη βλεμματικής επαφής, η περίεργη αντίδραση στην αγκαλιά και τα χάδια, η καθυστέρηση της ομιλίας ή η περίεργη ενασχόληση με τα αντικείμενα, και το ότι είναι απομονωμένο, δεν παίζει με τους συνομήλικους. Στην ηλικία αυτή, με μικρή πιθανότητα λάθους, μπορεί έγκυρα να διαγνωσθεί ο αυτισμός. **Σήμερα, υπάρχουν στοιχεία και σταθμισμένες κλίμακες αξιολόγησης που μπορούν να εντοπίσουν από την ηλικία των 18 μηνών ορισμένα βρέφη "υψηλής επικινδυνότητας"** (CHAT- Checklist for Autism in Toddlers).

Ποιος είναι ο ειδικός για διάγνωση;

Πραγματοποιείται συνήθως από διεπιστημονική ομάδα, γνωστοποιείται στους γονείς όταν ολοκληρωθεί από Παιδοψυχίατρο, κατά κύριο λόγο, Αναπτυξιολόγο Παιδίατρο ή Παιδονευρολόγο.

Μερικά χαρακτηριστικά παιδιών με αυτισμό:

Το παιδί με αυτισμό δεν είναι ούτε "κακό" ούτε "κακομαθημένο", αλλά ένα παιδί που αντιλαμβάνεται διαφορετικά το περιβάλλον, τον κόσμο, τα πράγματα και αντιδρά παράξενα, γιατί δεν ξέρει τους κοινωνικούς κανόνες και την συναλλαγή.

Το παιδί με αυτισμό εκτός από την ανάγκη για συναισθηματικά ζεστό και υποστηρικτικό περιβάλλον έχει ανάγκη για υψηλά επίπεδα δόμησης και συνέπειας. Το απρόβλεπτο το πανικοβάλλει.

Τις ενέργειες μας πρέπει να χαρακτηρίζουν η συνέπεια και η σταθερότητα

Το **φυσικό περιβάλλον** του παιδιού πρέπει να είναι λειτουργικό, καλά δομημένο, ώστε να το υποβοηθά να αναλάβει πρωτοβουλίες. Δεν πρέπει να το "βομβαρδίζουμε" αισθητηριακά με ήχους, χρώματα,

οσμές ή απτικά ερεθίσματα. Οι χώροι του δεν πρέπει να είναι παραφορτωμένοι με αντικείμενα και παιχνίδια άχρηστα.

Τι πρέπει να κατακτήσει από άποψη δεξιοτήτων το αυτιστικό παιδί;

1. Να επικοινωνεί, να αλληλοεπιδρά και να είναι χαρούμενο,
2. Να εκπαιδεύεται με βάση ένα εξατομικευμένο σχεδιασμό ξεκινώντας από τις επιμέρους ικανότητες του.
3. Να αυτοεξυπηρετείται.
4. Να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές, ανεπιθύμητες συμπεριφορές.

Μερικά συμπεράσματα για την Πρώιμη Παρέμβαση:

Όσο πιο γρήγορα διαγνώσουμε στα παιδιά προβλήματα αναπτυξιακής καθυστέρησης, τόσο πιο εύκολα και αποτελεσματικά μπορούμε να τα βοηθήσουμε να τα αντιμετωπίσουν.

Οι ειδικοί έχουν καταλήξει σε μια τέτοια μέθοδο, η οποία που μπορεί ήδη να εφαρμοστεί από τη βρεφική ηλικία και ονομάζουν χαρακτηριστικά «**Πρώιμη Παρέμβαση**».

Η **Πρώιμη Παρέμβαση (ΠΠ)** απευθύνεται σε όλα τα παιδιά που βρίσκονται σε κατάσταση επικινδυνότητας ή έχουν αναπτυξιακά προβλήματα.

Τα προγράμματα Πρώιμης Παρέμβασης είναι συνδεδεμένα με το ιδεολογικό φορτίο της ένταξης των παιδιών στο γενικό σχολείο.

Σύμφωνα με τα πορίσματα επιστημονικών ερευνών, ο ρυθμός μάθησης του ανθρώπου και η ταχύτητα της ανάπτυξής του **βρίσκονται στο αποκορύφωμά τους στα προσχολικά του χρόνια.**

Επιστημονικές μελέτες οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι μόνο με πρώιμη αναγνώριση και κατάλληλα δομημένο πρόγραμμα καταφέρνουν τα παιδιά να αναπτύξουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Ο ρόλος της πρώιμης παρέμβασης είναι καθοριστικός, προκειμένου τα παιδιά που έχουν γεννηθεί με ορισμένες ιδιαιτερότητες να φτάσουν στο ανώτερο λειτουργικό τους επίπεδο, μεγιστοποιώντας έτσι και τη συνεισφορά τους στην κοινωνία.